

#1 UN JARDIN SANS PESTICIDES

6 règles de base

Les pesticides sont des poisons destinés à tuer les herbes (herbicides), les insectes (insecticides), à lutter contre les maladies (fongicides), ou à se débarrasser de divers animaux jugés nuisibles (souricides...). Ils représentent un danger pour l'homme et l'environnement, alors apprenons à nous en passer. De plus, les insectes et maladies, au jardin, dérangent plus souvent le jardinier que les végétaux !

1. Placez la bonne plante au bon endroit

Une plante qui requiert de l'ombre et un sol frais sera beaucoup plus vulnérable aux maladies et aux ravageurs si vous la plantez en plein soleil et dans un sol sec.

2. Privilégiez les plantes résistantes aux ravageurs et aux maladies

Même dans de bonnes conditions, certaines plantes demeurent sensibles. La meilleure solution est de les remplacer par des végétaux plus robustes et notamment les plantes indigènes (= qui poussent à l'état sauvage dans la région). Au moment de l'achat, choisissez des plantes saines !

3. Mettez sur la diversité

Dans un milieu diversifié, les populations de proies et de prédateurs tendent à s'équilibrer (ex: les pucerons seront mangés par les coccinelles). Il faut planter plusieurs familles, genres et espèces de plantes afin d'attirer un grand nombre d'organismes vivants et recréer différents milieux (mare naturelle, tas de bois, haie, bande fleurie, etc.) accueillants pour la vie sauvage.

4. Attirez les prédateurs naturels

Les plantes à fleurs indigènes, offrant nectar et pollen, et les arbustes à baies ou fruits sont une bonne source de nourriture pour les prédateurs naturels (insectes, acariens, oiseaux...) qui se nourrissent ou parasitent les organismes nuisibles. Au moment du choix des espèces, pensez à étaler les floraisons, préférez les vivaces, consacrez une zone aux arbres et arbustes qui attirent les oiseaux. Et pourquoi ne pas installer quelques nichoirs pour attirer les insectes auxiliaires du jardinier ?

5. Amendez le sol avec du compost

Que du bon dans le compost : il ensemence le sol en micro-organismes, il leur sert d'abri et de nourriture, il améliore la structure du sol, il équilibre le pH et il fournit les éléments nutritifs essentiels aux végétaux qui sont libérés progressivement. Les plantes bénéficient d'une source de nourriture constante et régulière et sont plus résistantes face aux maladies.

Envie de devenir maître composteur ? Contactez www.ieb.be.

6. Éliminez les sources de contamination

On peut prévenir ou du moins atténuer certains problèmes en respectant quelques règles : en désinfectant les outils régulièrement (avec de l'alcool) pour éliminer les bactéries, les virus ou les spores de champignon qui se transmettent d'une plante à l'autre; en éliminant les débris de végétaux atteints d'une maladie ou infestés de ravageurs.

Attention à ne pas les déposer sur le compost.

Contre les insectes « ravageurs »

La **lutte mécanique** peut être efficace au tout début (taille sélective, vaporisation d'un puissant jet d'eau, pièges adhésifs jaunes, etc).

On peut aussi **favoriser les prédateurs naturels** de nos ravageurs : les hérissons (qui se nourrissent de limaces, de chenilles et de petits invertébrés) et les coccinelles indigènes (un adulte dévore 80 à 150 pucerons par jour), mais aussi les moins connus comme les forficules, ou perce-oreille (prédateur nocturne des pucerons), les petites chenilles et cochenilles, les chrysopes (dont la larve consomme en 2 à 3 semaines 500 pucerons et 10 000 acariens - de mai à septembre). Les auxiliaires seront présents si le jardin est riche et diversifié. On visera à les attirer, mais surtout à les maintenir en leur offrant nourriture (plantes indigènes et proies) et abris (un tas de branchage à l'abandon, un vieux muret ou un tas de grosses pierres, une zone sableuse ou de terre nue, etc.) ou en leur construisant des abris ou nichoirs. Il y a aussi toutes les **préparations à base de plantes** (purin ou décoction) servant d'activateur de croissance, de répulsif, d'insecticides, etc.

Contre les herbes « indésirables »

Dans certaines zones, vous voudrez peut-être intervenir pour limiter la présence des herbes spontanées. Premier conseil : prévenir vaut mieux que guérir ! Occupez le terrain avec différents systèmes de paillage ou des plantes couvre-sol. Si une intervention est vraiment nécessaire, choisissez la lutte mécanique : la chaleur (eau bouillante ou désherbeur thermique), le piétinement, la tonte fréquente (contre orties et chardons).

#1 EEN TUIN ZONDER PESTICIDEN

de 6 basisregels

Pesticiden zijn gifstoffen die planten (herbiciden), insecten (insecticiden), schimmels (fungiciden) of dieren verdelgen. Pesticiden zijn gevaarlijk voor mens en leefmilieu en te vermijden. Trouwens, vaak stoort de tuinier zich meer aan insecten en ziektes in de tuin dan de planten zelf !

1. De juiste plant op de juiste plek

Een plant die schaduw en een koele grond nodig heeft is veel gevoeliger voor ziektes en belagers als je hem in droge grond en volle zon plant.

2. Geef de voorkeur aan planten die tegen een stootje kunnen

Bepaalde planten blijven kwetsbaar, zelfs al hebben ze een goede groeiomgeving. Je kan dus best opteren voor robuuste plantensoorten en in het bijzonder inheemse soorten (= planten die in de streek in het wild voorkomen). Kies bij aankoop gezonde exemplaren.

3. Diversiteit

In een gediversifieerd milieu krijg je snel een ecologisch evenwicht: prooien en roofdieren zijn op elkaar afgestemd (vb: bladluizen worden gegeten door lieveheersbeestjes). Plant meerdere families en soorten planten om een groot aantal levende organismen aan te trekken en verschillende interessante biotopen te creëren (vijver, haagkant, dood hout, bloemenperk, enz.).

4. Lok natuurlijke 'roofdieren' naar je tuin

Inheemse bloemen die nectar en pollen bieden, en struiken met bessen of vruchten vormen een goede voedselbron voor natuurlijke 'roofdieren' (insecten, mijtachtigen, vogels...). Zij voeden zich ook met schadelijke organismen of parasiteren er op. Hou rekening met de verschillende bloeiperiodes bij het uitkiezen van je planten. Geef de voorkeur aan vaste planten en voorzie ook een plekje voor bomen en struiken die vogels aantrekken. En waarom geen nestkasten bouwen voor insecten?

5. Verbeter de grondkwaliteit met compost

Niets dan goeds over compost! Hij brengt micro-organismen in de grond want hij geeft hen schuilplaats en voedsel, hij verbetert de bodemstructuur, hij brengt de zuurtegraad in evenwicht en hij geeft langzaam de voedingsstoffen vrij die essentieel zijn voor de planten. De planten genieten zo van een constante en regelmatige voedselbron en bieden beter weerstand aan ziekten. *Compostmeester worden kan je leren. Raadpleeg www.ieb.be.*

6. Verwijder aangetaste plantendelen

Bepaalde problemen kan je voorkomen of verminderen door volgende regels in acht te nemen: ontsmet het gereedschap regelmatig met alcohol om bacteriën, virussen, of besmettelijke paddenstoelensporen te vernietigen; verwijder plantendelen die zijn aangetast door een ziekte of plaag. Gooi ze echter niet op de compost!

Tegen « vernielers »

Mechanische ingrepen kunnen nuttig zijn in het begin (selectieve snoeibeurt, besproeiing met een krachtige waterstraal, gele kleefbanden, enz). **Vergeet zeker de natuurlijke roofdieren niet** : egels (voeding: slakken, rupsen en kleine ongewervelden), inheemse lieveheersbeestjes (een volwassen insect verorbert 80 à 150 bladluizen per dag) maar ook minder bekende insecten zoals de oorworm (nachtelijke belanger van bladluizen, kleine rupsen en schildluizen) of de gaasvlieg (van mei tot september) waarvan de larve gedurende 2 à 3 weken 500 bladluizen en 10.000 mijtachtigen eet. Al deze dieren zullen aanwezig zijn in een rijke, gevarieerde de tuin. Probeer ze naar je tuin lokken maar vooral ervoor te zorgen dat ze in je tuin blijven: door voedsel te voorzien (inheemse planten en prooien!) en nestplaatsen (kreupelhout, een oude muur of een hoop stenen, een zanderige zone, enz.). Je kan ook nestkasten of schuilplaatsen voor hen bouwen. Er zijn ook **allerhande middeltjes op basis van planten** (bv. brandnetelgier) die insecten weren of doden, die de plantengroei bevorderen, die de structuur van de grond verbeteren, enz.

Tegen « onkruid »

Misschien wens je in te grijpen op een plaats waar bepaalde planten gaan woekeren. Eerste tip: ga preventief te werk! Bedek de bodem met bijvoorbeeld een strolaag of bodembedekkende planten. Indien je echt moet ingrijpen, geef dan de voorkeur aan een mechanische ingreep: warmte (kokend water of thermische verdelger), kapot trappen of een regelmatige maaibeurt (tegen brandnetels en distels).